

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Lázár István*

Cím: *Szürke óriás ül a házak tetején*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp
(Hely)

1924. 7. 9.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *361.1*

Hely

Idő

"1924"

Személy

Szürke óriás ül a házak tetején...

Éji látogatás a külvárosban.

Csemetünk a dűledező ház kapuján, előbuvik az álmos házmester és beenged a pokol tornácába. Durván zörget az ablakokon és megnyílik a szenvedések birodalma, melynek sóhajos, fojtó, miazmás világában mindennapi gyötrelme után alszik a nyomor. Kitérül az első ajtó, irióztató szag gomolyog ki rajta, hogy a rendőrlámpa villanysugara is szinte belehal a forró ködbe, mely megdöbbenő realitásukban mutatja be a nyomortanya szilhuettjeit. Fogatlan asszony amul ránk, vasorru bábának tűnik, pedig még fiatal, mindössze harminckettéves, de már megölte ifjúságát a nyomor. Öt gyermeke meztelenül hever a földön, egymás mellett, valami piszkos rongydarabon. Ezednyi féreg. Ujszülött fekszik a tört vaságyon.

anyatej után sir... de nincs!... és olyan gyöngye már, hogy a hangját is alig lehet hallani...

Hol az apja? Az asszony szégyenülten hajtja le a fejét. Oz ura börtönt visel. Egy vasdarabot elhozott a gyárból és emiatt szenved most az egész család. Szegény asszony! Tejrevalót tesztek titkon az ujszülött pólyájára és még azt a papírpénzt is nyomban birtokukba veszik a rovarok, mert

megették már a pólyásbaba testét... Irtóztató!

És járjuk tovább a külvárosi odukat. Szemétládák. Piszkos kosarak. Butor sehol. Ágynemű sincs. Csak rongy, féreg és hulladék. Angyalföld és környéke! Egy mosónő lakásában vagyunk és zokogva beszél a nyomoruságukról. Mind a négy gyermeke beteg. Orvost fogunk küldeni. A mosónő sirva rázza kisapadt fejét.

„Nem kell!” Ugyis éhen fognak pusztulni és jobb, ha hirtelen elmuinak... Ki könyörül rajtuk?

Csak az Isten, aki magához veszi őket...

Mennyi áhitat, hit és remény lakozik ezekben a nyomorvisekben! A falon mindenütt ott függ az Udvözítő képe. Aki meghalt a világért és még senki tudta megváltani nyomoruságából és szenvedéséből az elhagyott szegényt... A külváros legsötétebb zugában járunk, kutyaugatás hasítja meg a sötétséget, a vasuti lámpák éjbehaló fénye egy reszket, mint nyavalyatörősök arcán a fekete-piros láz... Párkány-utca! A házmesterné dörmögve vezet lakásról-lakásra. Itt négy csupasz fal fogad, ott meg korhadt bútorok zsibvásári romhalmaza. Nini, a falon egy kanári! Hogy nem pusztul el ebben az iszonyu

szagban! Öt gyermek fekszik a szalmazsákon, a fejük lelóg, egy-egy sárga lilíom, ványadt testükön gözölög a kín. Tanakodunk.

Ezeket a gyermekeket el kellene helyeznünk valamelyik gyermekmenhelyen, de az anyjuk nem engedi: „Inkább éhen halok velük együtt, de nem tudok elszakadni tőlük!”

Magyarázzuk, hogy például, igen sok uricsaládnál a gyermekeket külön nevelik és...

Közberikácsol sirva:

Ő nem engedi, ő nem tud meglenni nélkülok, mert ő — szegény...

Egy székely menekült család szenved a másik lakásban. Hazátlanok és nyomorultak. Senki sem törődik velük. Az asszony elpanaszolja, hogy *otthon bíró volt az ura, itt meg jegeskocsis...* Szép, markáns, tekintélyes férfifej emelkedik fel a földbarna szakadt vankosokról és a feleségére szól keményen:

„Megmondtam, hogy ne pityeregj! Majd csak hazasegít az Isten és akkor átveszem a méltóságomat...”

És a fal felé fordul megvetően: *Ne beszéljen neki senki nyomorengyhítő akcióról és gyermekvédelemről, mert ő tudja és ismeri már az ittválói életet...*

Járunk az utcaserű, széles udvaron. Holdvilágnál jegyezgetek. Tüdővész, vérbajos cigánycsalád hajlékába lépünk s tán még fájdalmasabb erővel markolnak szívünkbe a nyomor megrázó képei. *Kilenc gyerek! Öt nyelven beszél a család minden tagja. Mind beteg. Kenyerük sincs. Orvosságuk sincs. Már nem is bánják. Az egyik rajkó ugyan már föl-cseperedett, szépen hegedül, de nincs vonója. Eltört. Panaszolják a szegény bibások, hogy a rendőri gyermekbírósg irt érdekükben az egyik hangszergyárosnak (a nevét is említik), hogy adjon az Isten nevében a rajkónak valami elárvelt vonót.*

adni is akart a gyáros, de csak úgy, ha még egyet megvesznek melléje százötven ezer koronáért...

és így a pusztuló család végső reménye is a zseniális purdé karrierjével együtt derekba tört!

Megrendülve járjuk a nyomortanyákat. Krisztus vére szétömlik az égen. Már hajnalodik. Szürke óriás ül a házak tetején: Gond-apó fürdeti lábát a föld sóhaján. Itt tíz gyerek. Ott tizenegy. Uristen, mi lesz reggel ha fölébrednek és tejet kérnek!

Lázár István.